

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četr. leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

»PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nauski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Zjutranje izdaje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Neplačanih pism ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglaš in poslanice
se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje žrke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati: loco Gorica.

»Goriška Tiskarna« A. Gabršček tiska in zalaga razen »Soče« in »Primorca« še »Slovansko knjižnico«, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsetno 1 gl. 80 kr. — Oglasi v »Slov. knjižnici« se računajo po 20 k. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Dr. Stanič — dr. Gregorčič.

»Soča« je objavila zanimivo tajnost, da je bila ponovno ponujana kandidatura od strani »Sloge« — dr. Staniču, ki je pa odklonil tako kandidacijo, kar bi storil danes vsak pameten mož, ki si noče omazati svojega imena!

Razni odborniki »Sloge«, katerim o vsem tem ni bilo nič znano, so bili nejevoljni, in reklo se nam je celo, da dobimo — popravček, ki pové, da od boru »Sloge« ni nič znano o tem, kar je rekla »Soča«. (Saj tudi o tistem groznem pozivu na narod v »Gorici« 2. nov., da naj začno dežiti v Gorico zapupnice grofu C. in nezaupnice dr. Tumi, odbor ni nič vedel, a ga je naposled vendarle »sprejel na znanje!« Eden sam je naredil vse na svojo pest!)

Namesto popravka »Soči« pa smo čitali v zadnji »Gor.« prezanjiv odstavček, ki kaže čudovito doslednost v zavitarstvu in zahrbtnjastvu! Glasil se:

»No očitalo se nam bode, da smo nedosledni, češ, da so se vendarle vršili pogovori z drom. Staničem glede njegove kandidature od strani »Sloginega« vodstva.

V tem oziru priznavamo, da se je dr. Stanič bližal društvenemu predsedništvu deloma osebno, deloma po posredovalcu, in sicer vedno kot mož, ki more uvesti mir med prepirajoče se stranke, tako da bi se volitev mirno vršila in bi po volitvi zavladal splošni mir. To je bil povod, da se je predsednik spustil z njim v pogovore, a pogoji so bili: da dr. Stanič uredi s »Prim. L.« zadevo o brezverstvu, ki mu je bilo očitano, da navede način, kako misli uvesti splošni mir in da garancijo v tem oziru, ter da stopi, če je vse to v redu, z društvom v dotiko, ker o kandidaturi ne sklepa predsednik, ampak odbor. Dr. Stanič ni izpolnil teh pogojev; za to je bila v nujni seji 8 jan., v kateri je predsednik o tem poročal, v drugič soglasno sprejeta kandidatura prof. Berbuča.

Na ta nov dokaz »Goričanske« poštenosti smo odgovorili deloma že zadnjič. Danes nam je opozoriti čitatele na način, kakó grdo je zavita in popačena resnica, kajti iz Gregorčičevega glasila je posneti, da je bil dr. Stanič tisti, ki se je bližal Gregorčiču osebno in po posredovalcu, a ta mu je postavil pogoje, ki bi vsposobili dr. Staniča za »Sloginega« kandidata; ker ta pogojev ni izpolnil, ga dr. Gregorčič sploh ni vpošteval, niti ga pri odborovih sejah omenjal — in njegova voditeljska modrost je s tem rešena v obeh njegovih vernih.

Resnica je pa vsa drugačna! In da se ta tudi pred svetom pokaže, ko Gregorčičev list zavija in laže, smo skušali, poizvedeti vse, kar je nam bilo še treba, da bodo imeli čitatelji pravo sliko.

Prvi, ki je povedal, da »Goričani« mislijo na dr. Staniča, je bil eden prvakov »Prim. Lista«.

Kmalu potem so videla nepoklicana očesa, da je šel dr. Gregorčič, posestil dr. Staniča v njegovi vili — dr. Ant. Gregorčič. (»Gorica« poreče: Stanič se je bližal predsedniku »Sloge«!) Kaj vse sta govorila, ne moremo mi poročati. To pa vemo in lahko potrdimo, da dr. Gregorčič je že takrat ponudil kandidacijo — dr. Staniču.

Malo potem na neki večer je bil dr. Gregorčič zopet pri dr. Staniču. Ko je pa prišel dr. Tuma, sta si sicer podala roko, ali dr. Gregorčič je odšel, preziraje vse oblike navadnega »bontona«.

Da bi dr. Gregorčič popravil svoje vedenje, je sam poiskal drugi dan — dr. Tumo; imela sta dolg pogovor. O tem nič!

V ponedeljek pred shodom veleposestnikov je bil zopet pri dr. Staniču. Ponudil mu je — kandidacijo za deželni zbor. Dr. Stanič je ponudbo seveda odklonil in mu povedal, da kandidat je že izbran in bo tudi izvoljen... Gregorčič ni o vsem še nič vedel.

Za ponedeljek 8. t. m. ob 2. popoldne je bila sklicana nujna odborova

Ottorinu, in mu izročil neko pismo. Mladi vitez ga je odprl, in se je nemalo začudil, zagledavši v njem Markov podpis. Ta ga je obveščal, da je dospel v veliki naglici in skriva iz Luce, in da ga pričakuje nemudoma v Castel Sepriu, ker se ima dogovoriti z njim v silno važnih zadevah. Nazadnje je še priznaval, da mu je bil prej storil veliko krivico, pa da je sedaj jedina njegova želja, čimprej vse poravnati.

Ottorino je bil ves presenečen. Ta novi dogodek je mahoma spreminjal vse njegove načrte o prihodnosti in ga spravljalo v popolnoma drugačen položaj, kajti on se je bil odločil, da zapusti rojstni kraj le, ker je bil nekako obupan, in ni vedel sicer kaj početi. Toda v dnu njegovega srca je bila še vedno neka tajna želja, neka šibka nada, da se mu posreči še kedaj zopet spraviti se s svojim neke danjim gospodom. Mladeničeva nevolja proti njemu je bila podobna jezi kaknega zaljubljenca: bila je močna res in pekoča, a lahko vtolažljiva, če bi se nasprotna stranka hotela le količkaj izgovoriti, ali skazati se prijazno. Ker se ni mogel spominjati, da bi bil Marka užalil drugače ko s tem, da se ni hotel poročiti

seja »Sloge«, ki je imela razpravljati o odpovedi prof. Berbuča in o novi kandidaturi....! Predpoldne je prisopel k dr. Staniču osebno prijatelj Gregorčičev v njegovem imenu in mu ponujal kandidacijo v imenu — »Sloge«, a dr. Stanič je ponudbo odklonil. Najbrže vsled kaknega dogovora je šel Stanič ob 1. pop. k dr. Gregorčiču, da konečno govorita resno besedo.... Dr. Stanič je res šel k dr. Gregorčiču — in župan dornberški s par drugimi je bil sam priča nekemu dovolj jasnemu govoru dr. Staniča! Takó se nam je namreč takoj sporočilo od zanesljive strani. — Tu ni bilo nič takega govorjenja, kakor piše »Gor.«, marveč dr. Gregorčič je izjavljal, da sam prav čuti potrebo poleg sebe takó odkrit značaj, kakor je Stanič. Dr. Stanič mu je zopet prijateljski ponudil pomočno roko, ali le nje mu samemu, ker ga je hotel rešiti narodnemu delu, ali otrosti od njega ljudi, ki so nesreča za dr. Gregorčiča in za narod! Dr. Gregorčič je bil že kolikor toliko na — vse pripravljen.

Na to je bila odborova seja, na kar pa dr. Stanič ni dobil odgovora, pač pa je dobil drugi dan v roke »Gorico«, v kateri je isti dr. Gregorčič proglasil kandidacijo prof. Berbuča, napisavi mu znano predивно spričalo o lepem dosedanjem zadržanju, o njegovih pobožnosti in o dinastiško-patriotiskem prepričanju kot skala trdnem! Dr. Stanič je seveda — debelo gledal in ni mogel umeti, kakó more stari njegov prijatelj — dr. Anton Gregorčič takó postopati. Še bolj se je čudil, ko je čital potem v »Gorici« tiste preljubeznive sodbe in obsodbe, ki so se glasile pač v piramidalnem nasprotju s tem, kar mu je isti Gregorčič osebno ponovno naglašal.

Vsak daljši komentar je nepotreben! Iz tega sledi, da je istina in ne laž — kakor nas je zavrnila »Gorica« — kar smo trdili, namreč da dr. Gregorčič prav sodi in ceni svoje »narodne trote«; da je res bila ponujana kandidatura v imenu »Sloge« dr. Staniču, ki je pa

ponudbo odklonil; da se torej dr. Stanič ni bližal Gregorčiču, ampak obratno itd. In konečno je razvidno prizadevanje dr. Staniča, da bi rešil Gregorčiča narodnemu delu, iztrgavši ga iz jaloave družbe neporabnih »narodnih trotoev« in sprijaznivši ga z dr. Tumo, v čemur edino je bilo iskati izhoda iz škandaloznih razmer in bi odgovarjalo željam ogromne večine naroda. — Dr. Gregorčič je z obžudovanja vredno nerodnostjo zapackal tudi ta izhod, tako rešitev sebe iz zagate: da se nahaja danes v najžalostnejšem položaju, ki je zanj mogoče! Lepih prilik za rešitev je imel dovolj — danes vihra boj v najgršem obsegu in mu velja geslo: boj na življenje in smrt! — Mi »Sočani« sami sebi smrti ne bomo podpisovali, zato se branimo — in imamo boj tudi na življenje in smrt! A mi upamo — živeti! Ako pa smo zastavili svoje sile za izvolitev neodvisnega kandidata dr. Staniča, smo storili to pred vsem tudi z upanjem, da z njim se domači boj ne poostri, marveč ublaži in — če bo le mogoče — odpravi! To uvažujejo tudi mnogi volilci, zato ima kandidatura dr. Staniča med vsemi danes največ pristašev! Volilci naj odločijo! Ako hočejo imeti v deželi še dalje ostudni »Goričanski« ravs in kavs — jim pa Bog pomagaj! Mi smo storili svojo dolžnost z velikim samozatajevanjem!

Dopisi.

Z Litvka, dné 19. jan. (Volitev volilnih mož). — Kakor je poročala že zadnja cenjena »Soča«, so se vršile tukaj volitve volilnih mož 17. t. m., kjer sta bila izvoljena moža za — Berbuča. To zmago je prepisovati našemu g. kuratu, ki je »spumprat« na volišče vse svoje pristaše-nezavedence in pa nemarnosti drugih, da se niso bolj potrudili in spravili na volišče še ostalih mnogih svojih mislecev-volilcev. Misleč namreč, da pride volit le par volilcev, kakor navadno, so se spravili na volišče le najbližnji. Žal, da so se varali! Pa, kaj bi bil neki počel naš g.

na to stran. Stekel sem za vami, a nisem mogel dohiteti vas prej.

»In kedó ti je dal pismo?«

»Grajski oskrbnik v Sepriu mi ga je izročil že sinoči. Prišel je tja neki imenitni gospod, in brž je bilo razposlanih kakih pet poslancev na vse strani«.

»Ali poznaš tistega gospoda?«

»Ne, ker jaz nisem znan v teh krajih; toda sodé po časti, ki mu jo skazujejo, mora biti kak mogotec. Je velik, srednje starosti, lepo zunanosti. In na to je začel opisovati njegov obraz prav takó, kakoršen je bil Markov.

Sedaj je sprevidel Ottorino, da bi bila vsaka zamuda ne samo neumestna, temveč tudi neodpušljiva, ker bi utegnila imeti osodepolne posledice. Zato se je odločil, da steče do Sepria in se potem takoj vrne po sopogo.

Castel Seprio je bil oddaljen le nekaj čez pol ure hodá. Da bi prišel tja in nazaj, bi potreboval le toliko časa, kolikor so se imeli ustaviti v Gollarati. Dejal je tedaj slugi, naj počaka, in je stekel ves vesel sporočat stvar Bici.

(Dalje pride).

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

S takimi ljubezni polnimi besedami je mladenič dajal odduška rajskemu veselju, katerega je bilo prepolno njegovo srce. Blaženo se smehljaje je Bice vpirala svoj pogled v njegov obraz. Bila je še preveč utrujena vsled silnih občutkov, prestopanih pri slovesu, da bi se mogla dobro zavedati pomena posameznih besed, vendar je nekako umela vkupni smisel, kakor kdor sliši sladko godbo na pol vzbujen in na pol v spanji. In res je bila ona tedaj takó omamljena, kakor je sama pravila kasneje, da se ji je vse skupaj dozdevalo le sanja.

V Gallarati so se ustavili. Stopili so v neko gostilno, da bi se nekako odpočili. Niso se bili še dobro vsedli, kar je prišel neki sel, ki je prašal po

nunc, ko bi bil propadel? Teško, če bi se ne bi znešal. Ko je zvedel, da ne mislimo voliti njega, je bil ves zhegan. Tekel je okoli svojih podreptikov, ker je le mogel, in jih nagovarjal, naj vole njega in ne brezverca Š., in naj pridobe za to se druge volilce.

Umeje se, da agituje tudi proti „Soči“ in „Primorcu“, a če ju najde kje, vendar iz radovednosti le rad pokuka vanje. Končam z nado, da propade Berbuč v kljub temu, da ga bodeta volila naša volilca. Volilci „Sočani“ v drugih občinah, pa pripravite se bolj za to volitev, kakor so se pri nas.

Iz bližnje goriske okolice, dne 20. t. m. — V tem, ko obira „Gorica“ druge, da vsiljujejo časnike, jih sami nesramno vsiljujejo baš tam okoli „Gorice“. Tako je prišla tudi pisca teh vrstic — ne da bi bil naroden — „Gorica“ z opombo na pasici „Ne vrniti“. (Številko od petka so razposlali „Goričani“ zato, ker so pričakovali v strahu, da bi končno nastopil kot kandidat dr. Tuma! Radi tega so nakopili v svoj uvodni članek vse tiste laži in grde podlosti, katere je „Gorica“ že nešteto pogrela — češ, poskusimo še enkrat, da ga bolj gotovo ubijemo!! Ur.)

Pa ne samo to. Moji znanci so mi tudi pravili, na kakšne zlobno-neumne načine so jim vsiljevali „Gorico“ po agentih in pa tudi po pošti. Kaj mislijo „Goričani“, da smo tako zabiti, da bomo brali in plačevali ono umazano „Gorico“, ki polni predale le z nesramnimi napadi.

Vse besede, kar jih je bilo v „Gorici“ od petka pod zglavjem „Vsiljevanje „Soče“, se tičijo nje, in jih lahko shrane „za južno“, kakor pravimo pri nas. Drugičkrat pa naj bodo malce bolj previdni slavni „Goričani“, da ne bodo pošiljali „Gorice“ „Sočanom“, kateri je ne marajo. Že dolgo niso bral „Gorice“, sedaj sem jo pa vendar nekoliko pregledal, pa saj sem jo dobil — „mejkuš“ zastonj, in se vrniti je ni potreba, čeravno ni vredna nič. Videl sem v „Gorici“ od petka torej med „vestimi“ 8 dolgih „cebat“ „Soči“ 256 vrstic proti g. dr. Tumi (smo pač natančni, da smo sesteli); o dr. Tumi bo še (o ubogi „čučki“)!

Svetujem pa še enkrat „Goričanom“, da naj bodi previdni, stedljivi in sicer prav močno stedljivi ali da rečem po „Goričansko“: „Čemu toliko potrate?!“

„Toliko zgolj iz dobrohotnosti do „Gorice“.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — Včeraj zvečer je umrla gospa Antonija Kutin, rojena Matelič, soproga tukajšnjega trgovca g. Kutina, stara komaj 33 let. Nepričakovana nagla smrt je zadela hudo pred vsem g. soproga, kateremu je ostavila nedorastle otročice, kakor sploh vso družino Kutin-Kopačev. — Pogreb bo jutri popoldne. — Umrla je baš med sejo „Trg. obrtni zadruga“, ki je v isti hiši. Vest je odbornike tako pretresla, da so prekinili sejo ter zapustili tiho hišo žalosti.

Blagi pokojnici večni mir in pokoj, preostalih pa naše iskreno sožalje!

„Sodišče“ ali „sodnija“?

Oblastva, katerih opravilo je soditi, je slovensko ljudstvo imenovalo od nekdaj in jih imenuje se dan današnji „sodnije“, in tako jih imenuje tudi slovensko besedilo novega civilnega pravnega reda. A te navadne, v slovenskem narodu udomačene besede, se naša sodna oblastva kaj rada ogibajo, ona nočejo biti več „sodnije“, ampak hočejo biti večidel „sodišča“; tudi iz časnikov je beseda „sodnija“ skoraj že izginila, in „pravna terminologija“ dr. Babnikova, izdana leta 1894, ne pozna več te besede. Je li to opravičeno? Mišlim, da ni.

„Sodnija“ je tako dobro slovenska beseda, kakor so slovenske n. pr. besede: kovačija, kmetija, oblastnija, županija, škofija, kresija, policija, komisija, davkarija i. t. d. Tudi „sodišče“ je sicer po obliki in po bistvu pravilna slovenska beseda, a treba razločati glede pomena med enim in drugim izrazom. „Sodnija“ (hrv. „sud“) je Gericht (als Amt, als Behörde, als juristische Person); „sodišče“ (hrv. „sudište“) pa je Gerichtshaus, Gerichtspatz, Gerichtsort, kakor pomenjajo n. pr. besede:

V nedeljo v jutro je umrl postajenačelnik Gvido Heigl, star 46 let. Postajenačelnik je bil v Gorici skozi 2 leti.

Volilni shod dr. Staniča v Sežani včeraj ob 1. pop. v prostorih g. Lud. Mahorčiča je bil sijajna manifestacija zavednosti naprednega našega ljudstva na Krasu. Z vsega Krasa so bili tam zbrani najveljavniši možje, da so bili prostori natlačeni. Shod sta počeštila tudi gg. okrajni glavar dr. Peter Laharnar in bivši državni po-lanec, starosta tržaških Slovencev, Ivan vitez Nabergoj.

Kandidat dr. Stanič je pozdravil shod in z zgovorno besedo razvil svoj program v uro trajajočem govoru s posebnim ozirom na razmere in potrebe našega ljudstva na Krasu. Ko se je dotaknil učiteljskega vprašanja, so bili volilci radovedni, kakó misli kandidat, — ki je dejal: Da treba učiteljstvu plače zboljšati, ni dvoma. Vsak uradnik, služabnik in tudi delavec ima danes drugačno plačo nego pred 25 leti. Od učiteljstva se zahteva vsak dan več, da se temeljito izobražuje, da rodbino primerno vzgaja in v soc. oziru sploh zavzema stališče, ki odgovarja stanu in ugledu.

Vse to pa ni mogoče s sedanjimi plačami. Treba jih zboljšati, ali to brene mora prevzeti država, ki je to dolžna storiti. (Viharno odobravanje).

Govoril je tudi o domačem prepiru na Goriskem, kar je zbudilo veliko zanimanje. Povedal je, da se je trudil že 2 meseca, da bi združil obe stranki, pred vsem dr. Gregorčiča in dr. Tuma. (Odobravanje). Dr. Tuma je bil pripravljen z velikim samozatajevanjem na posteno poravnavo. Spoznal je tudi, da dr. G. ni tako nestrepen, kakor se mora na zunaj kazati in igrati ulogo, ki simpatična gotovo ni, — ker meni v obraz kaže osebno naklonjenost, odobruje moje nazore, dotim mi skazuje v svojem glasilu in v proglasih kar naravnost sovražno stališče. (Živahna osuplost). Posteno spravo in mir v deželi pa ovirajo in kar naravnost nemogoče delajo nekateri Gregorčičevi prijatelji, ki so se ga oklenili — in teh bi bilo treba dr. G. najprej rešiti in mir bo v deželi. (Župan Černe: Kateri so ti?! — Živahen smeh). — Dalje je povedal, da „Slogin“ predsednik dr. Gregorčič mu je ponovno ponujal kandidaturu v imenu „Sloge“, da je pa ni sprejel, ker bi se s tem postavil odločno na njeno stran in dosledno proti „Sočini“, s katero po nikakem noče priti v navskrižje. (Živo pritrdjevanje).

Govoril je tudi o združevanju županov in drugih veljakov, ki naj bi doma reševali v sejah in drugace vse želje in potrebe, ker več oči več vidi; že bolj zrele predloge naj naznanijo svojim zastopnikom, katerim bo potem dolžnost, da se potezajo za izvršitev. Župani in podžupani se shajajo večkrat na sedežu glavarstva, takrat lahko zborujejo skupno o potrebah okraja; povabijo lahko tudi svoje zastopnike, ki bi tako vse slišali itd. Tudi ta del govora je zbudil splošno pritrdjevanje.

Župan Černe vpraša: Ali se upa dr. St. spraviti do 29. t. m. dr. Gregorčiča z drugim vrtilm narodovim delavcem dr. Tumo? — Dr. Stanič: Nju bi gotovo spravil, ali najprej treba dr. Gr. rešiti njegovih „prijateljev“. Izbrati je dvoje: ali se spraviti ali prepustiti volilem rešitev. — Volilci: Na kak način? — Dr. Stanič: Poslanci so vaši mandatarji, ki se imajo ozirati na vaše želje in držati se vaših navodil. Vi jim torej lahko stavite na izbero (alternativo): Ali združite se za delo ali pa vrnite nam mandate, katerih ne rabite več v smislu našega naročila. — Tudi ta del so volilci viharno odobraval.

In res so se zbrali koj po shodu ter sklenili, sklicati po deželi volilce ali staršinstva ter tam skleniti poziv na vse poslance: da so tega boja siti in ga dalje več ne trpe; poslanci naj se brigajo za potrebe ljudstva dvorišče, zidišče, igrališče, kopališče, gledišče, zbirališče, stanovanilišče, prenočišče, semenišče, in druge besede s končnico išče dotične prostore. Preprosti Slovenec ti poreče tedaj: opravilo smo imeli pri sodniji (ne pri sodišču). Če pride stranka pred ali v sodišče, a se ne oglasi pri sodniji, nič ne opravi. Tedaj zaslišuje stranke, priče in izvedence, ter se potem posvetuje in sklepa sodbe sodnija (ne pa sodišče). Po besedah § 328, odst. 2. c. p. r. je zaslišati pričo navadno v sodišču (im Gerichtshause), in po besedah § 439. c. p. r. je z nabitkom na sodišču (am Gerichtshause) dati na znanje, kedaj sme priti tožnik z nasprotno stranko tudi brez povabila pred sodnijo (vor Gericht, tukaj tedaj ne pred sodišče). Hrvat (Filipović, Parčić) pravi: tužiti sudu, doći na sud, priseći pred sudom, uredjenje sudova, tjerati (kogā) na sud (ne pa na sudište).

Če bi bilo za Gericht (als Behörde) prava beseda sodišče, bi moralo biti tudi dopustno, izvajati iz te besede dotični pridevnik, namreč „sodiščen“ (Gerichtlich, gerichtlich), ter bi morali reči n. pr. sodiščni predstojnik (Gerichtsvorsteher), sodiščni prirednik (Gerichtsbekistzer); takega

ali pa naj vrnejo mandate volilem. (Izborni! Naj bi po celi deželi nastopili takó, kakor naši Krasevci, pa bi bilo kmalu prepira konec! Ur.)

Ves khod je moral biti jako zanimiv, poučen, živahen; žal da so beleške, katere uam je poslal prijatelj, preneznatne, da bi mogli podati pravo sliko. Poročevalec pravi le, da takó lepega shoda že dolgo ni bilo v Sežani.

Župan v Lokvah g. Praprotnik je naposled predlagal resolucijo:

Zbrani volilci sprejemajo z oduševljenjem kandidaturu g. dr. Jos. Staniča, katerega programom se popolnoma strinjajo, in se zavzujejo vsi, delati na to, da bo tudi izvoljen.

Resolucija je bila soglasno in z oduševljenjem sprejeta. — Takó je končal ta shoda — Kakó pa oni pri Rebku, na katerem so bili 4 deželni poslanci?! Čitajte na drugem mestu!

Shod pri Rebku. — Včeraj dopoldne smo dobili tako brzojavko: „Goričani p Rebku gorostasno propali. Večina shoda za Staniča“. Dalje smo dobili tudi dopis, ki pravi:

Prisedsi k Rebku smo zapazili koj kisle obraze 4 gg. poslancev, koji so že pred zborovanjem hiteli zatrdjevati, da g. Berbuč ne kandidira, ter da si hočejo izvoliti skupnega poslanca po želji ljudstva. — Otvoritev zboru je pokazala koj, kam pes taco moli. Na poziv g. Grče k volitvi predsednika, je zagromelo ime Lokar, kar ni bilo sklicevateljem po godu. G. Medvešček in njegova nalašč v to nabavljena garda zakliče ime Gregorčič, koji se koj vstopi na zvisino. Prave volitve ni bilo, kar je povzročilo šum in nevoljo. — G. p. Berbuč je povedal nekaj v splošni zmešnjavi o vinski klavzuli, potem g. Medvešček že stokrat premleto tvarino o železnici. To dvoje je že se slo, čeravno s silo. Ali tretja točka, ta je bila huda. V strahu in trepetu se poda g. Grča na govorniški prostor. Ozre se na svojo telesno stražo — namreč najete Šempasce — ter začne pri goriskem razkolu. — Ko je namignil na neke dozdevne zdradbarje, nastopil odlični vipavski župan ter mu zabrusi v obraz prebitko resnico: — Vi ste napravil prepirl! — Poslanci delate razpor med ljudstvom! — Proč z vami! Na to je sledila splošna zmešnjava in mejklicev ni bilo ne konca ne kraja. — Govoriti ni bilo več možno, še manj pa poslušati. Grča je kričal, naj se proglasi grof Coronini, kandidat. Ljudstvo, koje je bilo po večini za dr. Staniča, deloma za dr. Tonklija, ni hotelo se tretjega kandidata, ter je upilo — prepozno! — Mi hočemo novega poslanca! — Živio dr. Stanič itd., in zboru bilo je konec.

Za tem so sledile pri vinski kapljici se razne zanimivosti. Staničevci počutili smo se bolj krepke, ter dovolili si tudi malo zabave. — V natlačenih pivnih sobah nalepili so se veliki lepaki z — živio dr. Stanič. — Eden celó vis-à-vis — sklicevateljem shoda. — To ni dišalo po dobrem, zato so sklicatelji koj odrinili.

Ako povem, da celo dr. Gregorčič je domu grede kaj pridno agitiral za dr. Staniča z velikim lepakom, nalepljenim za njegovim vozom, mislim da Vam bode dovolj.

Dobili smo še druge dopise. Iz jednega posnemamo: ko je predlagal Grča, naj bo predsednik shoda Gregorčič, je vpilo ljudstvo:

zraza pa ne nahajamo nikjer, zgoraj omenjena pravna terminologija ga tudi ne pozna, dasi bi bil opravičen, če bi namreč izviral iz debela sodišče, kakor kadar bi rekli n. pr. sodiščni prostori (Gerichtsräume), sodiščni nadzornik (Gerichtsbekistzer, t. j. Gerichtshaus aufseher). Sicer rabi ista terminologija za Gerichts-, gerichtlich „samo pridevnik „soden“, „sodni“; toda „soden“ „sodni“ pomenja le to, kar se tiče sodstva sploh; tedaj pravimo n. pr. sodni red, sodno oblastvo, sodna pristojnost, sodni uradniki (t. j. ne glede na kako posebno sodnijo), sodni predstojnik nadzira (namreč predstojnik vsaktere sodnije), sodna oblast (Gerichtsbekistzer), sodni zapisnik, sodni stroški, sodne pristojbine, sodno postopanje, sodni prazniki, sodna prisega, sodni dan (Gerichtstag), dan sodne obravnave, po redu sodnih stopinj (im gerichtlichen Instanzenzuge) i. t. d. Kadar pa hočemo označiti, kar gre sodniji sami, ne pa kakemu drugemu oblastvu, ali pa kar gre kaki posebni, določeni sodniji, imamo za Gerichts-, gerichtlich pridevnik „sodnijski“; tedaj pravimo: sodnijska (t. j. sodniji, ne pa n. pr. političnemu oblastvu lastna) pristojnost; stranka si ne more priskrbiti

Proč z Gregorčičem! Kaj ste nam pa dali? Dež. in drž. poslanci, spat pojte v slamo, zakrite se — da Vas ne vidimo.

Pri predlogu, da bodi dr. poslanec grof Coronini, je bilo čuti: grof nam je napravil stroške, njega ne! — Sklicatelj shoda Grča se je bal za svojo kožo ter odšel lačen od mize v Šempas.

Na cesti so pilepili lepak na voz dr. Gregorčiča z napisom: živio dr. Stanič! Doli z Gregorčičem!

Mislimo, da tako je označen shod zadostno!

Grof Coronini — zopet kandidat! — Pa naj reče se kdo, da naša mala Goriska ni — dežela neverjetnosti! In v resnici! Nikjer drugod p, svetu bi se ne drznili, uganjati z ljudstvom take šale, kakor dela naša „Goričanska“ banda z grofom Coroninijem vred! — Grof Coronini je odstopil, ko ga nikdo ni silil, nikdo ni niti krikoval (radi ljubega miru!) njegovega „delovanja“, kakor bi bilo sicer zaslužilo, in na prav predrzen način razžalil veliko „Sočino“ stranko, v kateri je dolga vrsta veljakov, rodoljubov, zavednega naroda, kakor spričujejo prav te dni dovršene prvotne volitve. Tudi kjer smo propali, imamo mogočno stranko na svoji strani! — Začela je gonja na zaupnice, kar je vzročilo v deželi veliko nepotrebnega prepira in sovrašva! Razne občine so imele nepotrebne stroške, ker oddaljeni starasini dobivajo potnino in odškodnino. Razne občine so dale grofu zaupnico, ker so smatrale to le za čin uljudnosti, češ: ko je že odstopil, zahvalimo ga za dosednji trud!

Volitve v celi deželi stanejo mnogo denarja! Koliko dijet prejmo le vladni komisarij. Volilni možje dobé odškodnino. Volitve po občinah stanejo denarja. Županstva imajo veliko dela, sitnosti in stroškov. Agitacija kar od treh strank požre mnogo denarja; koliko zaslužita le pošta in brzojav. In še vsa ta vihra, ves razpor in razdor po občinah! — A vse to se je zgodilo „Goričanski“ kliku na ljubo, ker hoče — slepe misli loviti! Ako kandiduje grof C., kakor „Goričani“ pripovedujejo, bi v slučaju izvolitve ostalo vse pri starem! Kaj je bilo torej treba vseh sitnostij, vseh stroškov? Ako je grofu C. vsa politika le sport, le zabava, naj vé, da narod naš ne potrebuje nepotrebnih volitev, s katerimi bo „Goričanska“ banda delala poskuse! Shod pri Rebku v nedeljo dokazuje, da ljudstvo ne mara takih burk niti od strani jednega grofa, ker je odklonilo grofa C., katerega je predlagal sam „voditelj“ dr. Gregorčič! — S kandidaturu grofa C. se pozicije nekoliko premené, ali utegne se zgoditi, da le — v korist nam „Sočanom“. Glasovi z dežele nam pričajo, da velika večina zavednih veljakov s strmenjem odklanja tako grdo komedijo z našim ljudstvom! Mi smo uverjeni, da se ta glas iz naroda sijajno potrdi tudi na dan volitve, ko bo izvoljen. — dr. Stanič tudi proti grofu Coroniniju.

Volilno gibanje. — Kar smejeti se mora človek, ko čita samozavest „Goričanov“ o — zmagah. Krasevci sami, med katere je kar deželo „Gorice“ z opomnjo na pasu: „prosi se — ne vračati“, so se krhotali, ko so čitali, da jih „Gorica“ šteje

listine brez sodnijske pripomoči (ohne Mitwirkung des [betreffenden, eben verhandelnden] Gerichtes, § 229, 2. odst. c. p. r.); politična pisarnica je na desni, sodnijska pa na levi; tu so se zbrali občinski in sodnijski uradniki; sodnijski (t. j. kake posebne [trgovinske] sodnije) prisednik; sodnijski (naše sodnije) sluga mi prinaša sodne spise; v ti sobi uraduje sodnijski (dotične sodnije) predstojnik. Beseda „sodnijski“ se seveda (kakor beseda „sodnija“) sicer tudi ne nahaja v dr. Babnikovi terminologiji, dasi je (v ravno kar oznamenjenem pomenu) kakor nje deblo „sodnija“, iz katerega je izpeljana, prava slovenska, udomačena beseda, kar nam pričajo naši prvaki v jezikoslovju Cigale, Janežič, Pleteršnik,

Te dni smo brali nekje: „Okrajno sodišče v Kobaridu so slovesno otvorili dne 1. januarja t. l.; — novi sodniji želimo malo dela“. Kdor piše to, razločuje prav sodišče od sodnije: otvoriti namreč je pač moči sodišče, ne pa sodnije, in želeli malo ali veliko dela je moči sodniji, ne pa sodišču; sodišču želimo samo, da naj trdno stoji, ne pa da naj dela ali ne dela. W.

med svoje pristase, ko je vseh volitev ta, da ne dobé niti petine glasov, vkljub silni agitaciji klerikalcev, ki so vzbudili povsod velik odpor, ki bo rodil le dobre sadove naši stranki. Klerikalci uspešno pomagajo — nam „Sočanom“ do hitreje zmage na celi črti, takó so nerodni v svoji zaslepljenosti. Ponekod so govorili, da je Stanic brezverec in da je sel čefó k škófu prosit, naj ga izbrise iz „kršanskih bukev“; dekan komenski je agitoval: „volite raje protestanta, ki ima vsaj eno vero, ne pa nobene, kakor Stanic!“

Z Bolskega smo dobili sporočilo, da bodo vsi naši: le v Logu je baje „oblačno“. — Drugače na Tolminskem je večina za Stanica, ostali se bodo cepili za Tonklja in „Goričanskega“ kandidata. — S Kanalskega se nam zagotavlja soglasnost za Stanica, ki je rojen v tem kraju; kanalski okraj namreč že dolgo ni imel v državnem in deželnem zboru kakega svojega moža, zató bodo toliko raje volili dr. Stanica. — O javnem mnenju na Vipavskem je priča zopet znameniti shod pri Rebku v nedeljo, kjer so Gregorčiča in Grčo nečastno — odpodili. Iz Lokavca pa smo dobili poročilo, v kateri nam „Sočani“ skesano poročajo, da so po nemarnosti in vsled prevelike gotovosti na zmago bilko zgubili za par glasov.

Natančnejših podatkov ne priobčujemo, kajti „Goričani“ planejo z velikanskim aparatom posebno na liste volilne moze, kateri so se že prigrisali za „Sočino“ stranko. Pisma vol. možem, v katerih si maže svoje imé celó jeden ljubljeneč naroda, so bila izročena našemu uredništvu! — Opozarjamo pa svoje soumisljenike, katerim bo ponujen — denar, naj ga le sprejmo in potem pošljejo nam v dobrodelen namen, a naj volijo po svojem prepričanju!

Kolikor nam je sporočen vspeh volitev, ima dr. Stanic okoli 170 glasov, brez dvomljivih in onih, kateri nam še niso sporočeni. Po človeški sodeč ima dr. Stanic torej za se danes lepo večino (nadpolovična večina znaša 146 glasov), ako odpade tudi 20 glasov; toda nadejamo se, da terorizem nasprotnikov ne bo žel novih vspehov, pač pa, da se še pomnoži število glasov za dr. Stanica.

K spovedi mora priti tisti, ki bo volil dr. Stanica in ne vit. Tonklja. Tako je propovedoval predpreteklo nedeljo neki kurat v goriski okolici. Ali glej! Bog ga je hitro kaznoval, ker g. kurat je volil tudi 1 volilnega moža, ki je odločen „Sočan“, ki bo tudi volil dr. Stanica — torej mora tudi g. kurat iti k spovedi, ker je kolikor toliko povzročil izvolitev volilnega moža, „Sočana“, in je torej po njem volil tudi dr. Stanica!

Gorenje besede je govoril kurat v cerkvi pred altarjem! Mi smo se vedno tega mnenja — in tudi naše ljudstvo — da cerkev je tisti kraj, kjer se oznanjuje beseda božja, in ne prostor za politične agitacije. Posledice takega demoralizovalnega postopanja bodo čutili prizadeti duhovniki sami, ker naše ljudstvo se zaveda od dne do dne, kam meri klerikalizem, in zato se ga očesa čedalje bolj vidno. Vera peša, vera peša — ali pešala bo še bolj, če bodo zlorabljali cerkev za politične agitacije.

Toliko povemo že naprej, in opozarjamo na povzročitelje pešanja vere, da ne porečejo, da smo mi krivi! — Krivi bodo sami, ako ne pojdejo poprej pravočasno k spovedi!

Temeljni kamen novi justični palači na koncu ulice Dogana so postavili v soboto dopoldne na slovesen način. Pri slavnosti so bili navzoči vit. Kindinger, bivši minister in sedaj zopet predsednik prizivne sodnije v Trstu, okr. glavar vit. Bosizio, dvorni svetnik Defacis, višji finančni svetnik Zimmermann, več sodnih svetnikov ter nekaj občinstva. Prostor je bil slavnosti primerno okrajsen. Temeljni kamen je vložen na prostoru, nad katerim se bo dvigala dvorana za porotne obravnave.

Novo sodno poslopje, ki meji na ulico Dogana in kapucinsko ulico, bo imelo prillice ter dva nastropja. V ulici Dogana v prillicju bo urad okrajne sodnije, v prvem nadstropju desno in levo civilni oddelek okrož. sodnije, in v središču urad predsedstva. V drugem nadstropju nad predsedstvom bo mala dvorana za obravnave s posebno galerijo za občinstvo. Na strani kapucinske ulice bodo finančni uradi.

V novem posloppu bodo tudi ječe, sezidane v središču po modernih sistemih. Prostora bo za 180 ječnikov. Tudi bo napravljen poseben zaprt voz, v katerem bodo

prepeljavali aretovance z redarstva v sodišče. — Na fasadi v ulici Dogana bo 32 oken v vsakem nadstropju, v ulici kapucinski 28. — Poslopje bo menda gotovo do 1. jan. 1902, kateri dan je določen za slavnostno odprtje nove sodne palače.

Č. g. kurat Budin v Pevmi bi rad izbacnil iz tamkajšnjega bralnega društva „Soča“ Póskúšn! je to, ali je zadel na lak odpor, da si najbrže premisli vso reč, ker društvo bi zgubilo v takem slučaju veliko število članov. Pevmčani in drugi naši čitatelji dobro vedo, kako je zagovarjala svoj čas baš „Soča“ kurata Budina ter ga obvarovala že tudi očitne blamaže! V zahvalo zato pa je kričal kurat Budin na občnem zboru „Sloge“ nad Gabrščka kakor kuk vaški zganjar, in sedaj izganja „Soča“ iz bralnega društva v Pevmi. Mi smo prepričani, da Pevmčanje se ne udajo kuratovemu terorizmu.

Kurat naj zapoveduje v cerkvi, kjer naj uci božji nauk, ne pa, da hujska in draži ljudi celo v — bralnem društvu!

Sodba o „Kažipotu“. — „Slovenski Narod“ piše: Velepodjetni narodni založnik in tiskarnar Gabršček je tudi letos izdal „Ročni kažipot“ po Goriškem, ki je sestavljen z vzorno skrbnostjo in občeudovanja vredno natančnostjo. Na celu jako lične in okusno opremljene okoli 250 strani obsegajoče knjizice je koledar za leto 1900. Za vsakim mesecem so tri strani „Zapisnika“. Potem je lestvica za pristojbine kolekov in splošne določbe c. kr. pošte. Na to je obširni „Kažipot“ po Goriškem, Trstu in Istri za l. 1900. O vsakem kraju je povedano vse, kar more zanimati trgovca, jurista, učitelja in duhovnika ter človeka, ki potuje. Vsaka malenkost je tu zaznamovana. Zlasti točna je goriška dežela, prav dobro obdelana je tudi Istracena „Kažipot“ je 80 kr. Trdo vezan 120 gld. (s pošto 5 kr. več).

Bralno društvo „Zarja“ v Koprivi vabi na svoj letni redni občni zbor dne 28. jan. t. l. ob 9. uri predp. Vabljeni so vsi udje in neudje k zborovanju, koje se bo vsrilo v društveni čitalnici s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. tajnikovo in blagajnikovo letno poročilo o računih; 3. vpisovanje novih udov; 4. volitev novega odbora in 5. posamezni nasveti.

Za one, ki trpe na protinu in revmatizmu je pravi zaklad tako proslulo mazilo proti protinu in revmatizmu od lekar narja Bela Zoltana iz Budimpešte. Bolniki, ki se trpeli že mnogo let, so bili poponoma ozdravljeni po nekolikokratni uporabi tega mazila. Na razpolago je mnogo zahvalnih pisem.

Zgubil se je lovski pes sledovalec, bele barve z rumenimi lisami. Kdor ga najde, naj se obrne do našega upravnistva, kjer dobi postavno nagrado.

Razgled po svetu.

Novo ministerstvo Körber vidi svojo glavno nalogo v tem, da reši narodni prepir, svojo kulturno in gospodarsko misijo pa v tem, da združi vse moči v blagor države. Zato hoče vlada nemudoma zaupnike udeleženi strank poklicati na Dunaj v konferenco. O uspehih takega posvetovanja bo sklepal potem drž. zbor. — Če le pride do kakih vspehov; odvisno je vse od Nemcev — Slovani se ne udajo v svoji zahtevi po ravnopravnosti!

Náčelniki nemških strank levice so imeli posebno posvetovanje. V komunikaciji pravijo, da jih veseli zapričeto delovanje vlade po spravi akcij, ker želé, da bi drž. zbor zopet mogel redno poslovati!! Tako govoré danes levičarji, torej tisti življi, ki so krivi edini, da je z drž. zborom tako, kakor je! Lepo se slišijo njihove besede — ali kdo bi jim verjel, ker so le pretveza, da po slučajnih nevspehih konferenc ložje udarijo po Slovanih, češ, da ti so nespravljivi!

Štrajk. — V Moravski Ostravi štrajka okoli 20.000 delavcev. Slično se razširja štrajki po drugih krajih na Češkem.

V Rimu so izdali v teh dnevih oklic, v katerem se apeluje na Italijane v kraljestvu, naj priskočijo na pomoč „zatiranim bratom“ v Avstriji ter naj dadó vsak, kolikor more, za laški gimnazij v Pazinu! Laški listi to komentujejo povdarjaje, da kakor „dobivajo Slovani v Avstriji podporo iz Rusije, tako jo smejo dobivati tudi Italijani iz kraljevstva, in če škof Štrosmayer pošilja denar

za hrvatski gimnazij v Pazinu, zakaj bi ne smeli bratje v „domovini“ storiti kaj sličnega glede na laški gimnazij! Primera s Strossmayerjem kaže, da mislijo, da so že združeni z Italijo še tesneje, kakor Ogerska z Avstrijo, kar pa trde o podporah iz Rusije, temu se mora pa človek le smejeti! Ruski rublji! — Da bi le prišli, mi bi se jih ne bali!!!

Dr. Ferjančič o primorskih deželah v delegaciji. — (Dalje). Rekel je to-le:

Ob Adriji je znaten odstotek prebivalstva italijanske narodnosti. Nastane torej vprašanje: ima li italijansko prebivalstvo povoda, biti nezadovoljno z razmerami, v katerih se nahaja?

Ne. Italijani uživajo neomejeno vse svoje pravice v šoli, v uradu in v javnem življenju.

Oni imajo željo — da omenim jedno — dobiti svoje vseučilišče. A dasi je na vseučilišču v Inomostu zanje preskrbljeno, se njim spricevala italijanskih vseučilišč dosti prej nostrificirajo kakor nam spricevala hrvatskega vseučilišča v Zagrebu.

Kako je pa s Slovani?

Nimam namena, opisati zgodovine njihovega trpljenja, dovolil pa si bodem, označiti nekatere momente, da bo možno, narediti si sliko njihovega položaja. V Istri je 17.000 slovenskih in hrvatskih otrok brez šolskega pouka. V Gorici in v Trstu se bore Slovenci že desetletja za slovenske ljudske šole, katere se jim proti pravici in proti zakonu z najničevnejšimi ugovori odrekuje, a da bi se njihovi otroci ne raznarodili, morajo potrebne šole iz lastnih sredstev vzdrževati.

Mestna občina tržaska pošilja otroke slovenske narodnosti v šole v okolici, namesto da jim ustanovi v mestu šolo.

Na Primorskem, kjer je večina prebivalstva slovenska, se pri sodišču s prebivalstvom čestokrat občeje s pomočjo tolmačev. Celó iz cerkve se v Trstu poskuša iztisniti slovenski jezik. Občinski zastop tržaski je v tem oziru že mnogo dosegel in je na najboljšem potu, da to doseže tudi za okolico. Treba samo, da postane vlada tako zaslepljena in izroči tržaski občini tiste cerkvene patronate, ki so še v njenih rokah.

Kako pa se godi italijanskim državljanom, katerih je na Primorskem nad 30.000? Ni ga občinskega dela, pri katerem bi se ne določilo, da se smejo rabiti samo italijanski delavci, seveda tudi taki, ki so italijanski državljan. Slovenski delavci se izključujejo. Tako se je godilo celo pri javnih skladiščih, za katera je država žrtvovala milijone, dokler je bila uprava v rokah trgovske in obrtne zbornice. Zdaj je tu nekoliko bolje, odkar vodi upravo država sama, a še zdaj praktikujejo tako kolikor možno tisti uradniki, kateri so bili prevzeti od prejšnje uprave.

(Dalje prih.).

Vojna v južni Afriki. Angleži trde, da pri Modder-Riverju so zadele Bure velike izgube. General Warren javlja iz Spearmans-campa, da nadaljuje boj z Buri z velikim vspehom. Angleži trde dalje, da je spodletel Burom napad na Ladysmith, in zato da so zgubili ves pogum. Angleži prekoračujejo reko Tugelo ter se utaborjajo ob njej.

Narodno gospodarstvo.

Pozor!! Opozarjamo vse povabljené interesente na anketo o vinski klavzuli ko bo v četrtek 25. t. m. ob 2 pop. v posvetovalni sobi „Goriške ljudske posojilnice“. Prosimo, da so udeleženci točni.

Odbor

„Trgovskega in obrtnega društva za Goriško“.

Glede snovanja mlekarških zadrug objavlja „Kmetovalec“, glasilo kranjske kmetijske družbe, naslednje:

„Nujno prosimo novo ustanovljene zadruge, naj nikjer poprej ne pričenjajo z delom, dokler ne dobé veččaka v mlekarstvu. To zlasti velja za zadruge, ki izdelujejo sir, kajti le več sirar je zmožen izdelovati blago, s katerim zadruga more uspevati. — Nadalje naj zadruge, ki ne razpečavajo svežega mleka, ne plačujejo mleka nad 4 kr. liter, drugače lahko prva leta delajo z občutno izgubo. Ako se mleko draže izplača, je konci leta še vedno čas, zadrugnikom naknadno razdeliti večji izkupicek — Zadrugo osnovati s smerjo, da bo izdelovala presno namizno maslo, pri nas ne kaže več, ker je trg (zlasti Trst, Reka, Pulj, Opatija) preplavljen s presnimi maslom

ter se dobro prodaja le nekaj tednov v letu. Da razbistimo napačne pojme o sirarstvu, bodi omenjeno, da se človek ne nauči sirarstva v par tednih, temveč mu je treba večletnega pouka, kakor pri vsaki drugi obrti. Če naša družba pošlje mladeniče v sirski tečaj, stri to zato, da tisti, ki so sirarji, nekaj napredujejo, drugi pa dobe vsaj pričetne pojme o sirarstvu. Absolviran učenec takega tečaja pa še nikakor ni samostojen sirar. — V prihodnji številki „Kmetovalca“ pričenmo objavljati razpravo o sirarstvu, katero bomo redno nadaljevali skozi celo leto“.

Slovenski čebelar. — Dobili smo 1. številko „Slovenskega Čebelarja“, ki izhaja v Ljubljani, in sicer že tretje leto. Ima prav mično vsebino za vsakega prijatelja čebelarje. Urejuje ga učitelj Fran Rojina, izdaja pa „Slovensko čebelarsko društvo“.

Pomanjkanje premoga. — Iz čeških listov posnemamo, da trpe česka mesta, posebno pa matka Praga radi pomanjkanja premoga. In to sedaj, ko je v Pragi tak mráz (18° R.), da vse škriplje. Zakaj to? V Kladnu in drugod v premogokopih so stavke, s katerimi hoče siromašni delavci priti do boljše mezde in boljšega kruha. Kdaj bo že konec ljudski mozeg izsesavajočega kapitala!!

Razširjenje industrije v sev. Ameriki. — V letu 1899. je bilo ustanovljeno v sev. Ameriki mnogo industrijskih zavodov, kateri so pri svoji ustanovitvi vptreblili 2000 dolarjev. Ako pa še pomislimo, da je razširitev in povečitev starih zavodov stala še kakih 1200 mil. dolarjev, vidimo nakrat kapitala okoli 3200. mil. dol. ali pa po našem 144 milijard kron.

Akcijske družbe na Pruskem v l. 1899. — Na Pruskem je bilo lanskega leta 1629 akcijskih družb, ki so plačale 11.151.461 mark dohodninskega davka. Čistega dohodka so te družbe imele pa okoli 43.334.491 mark. Početni kapital teh družb znaša 49.096. mil. mark.

Avstrijske železnice izkazujejo zanimivo statistiko dohodkov za leto 1899. Največ dohodkov je imela južna železnica skoro 50 mil. gld. (zvečala je svoje dohodke v primeru z leta 1898. za cela 2 mil. l.) Državna železnica ima l. 1899. za 300.000 gld. več dohodkov kot leta 1898; znašajo pa okroglo 29 mil.

Podjetniški duh na Ogerskem. — Tekom lanskega leta se je vptrebrilo za ustanovitev novih denarnih in obrtnih podjetij 47.19 mil. gld. Ustanovljeno je bilo: 12 hranilnic, 22 pokrajinskih bank, 32 trgovsko-akcijskih družb, 37 obrtnih podjetij, 9 malih železnic, 471 društev, mej katerimi je 351 kreditnih! — In pri nas v reakcijski Avstriji!?

Razstava v Kaneji. — Nasi čitatelji poznajo vest, katero jim je v tem oddelku sporočilo „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“, da bode v aprilu razstava v Kaneji, ki je velike važnosti za našo industrijo in obrt. Opozarjamo na njo. Natančnejše v pisarni „Trgovskega in obrtnega društva za Goriško“.

K naši kulturi.

(Beleške.)

I „Dom in svet“ je dobil z novim letom novo obliko. Vsešina je ostala na istem nivoju kot je bila lani. Pridejal si je sicer še „Časopis“, v katerem hoče podajati kratek pregled dogodkov na političnem polju. Sliko na platnicah in sličico na prvi strani je naslikal mladi slovenski slikar Fran Dobnikar. Opozarjam na nji, kakor tudi na njunega stvoritelja, ki obeta prav mnogo.

Dr. Lampe priobčuje studijo „O lepoti“, dr. Krek pa nadaljuje svoje „Socijalne pomenke“.

* „Roblje“. — Prestampano iz „Obzora“. Izdala Dionička tiskara. Zagreb 1900. Nič posebnega. Pripovedka o mladeniču, ki je poln idealov za narodna prava hrvatskega naroda šel k železnici v službo v želji, da postane tam kmalu samostojen mož ter se kot tak oženi s svojo ljubljeno zaročenko.... Življenje ga je prevaralo. Samostojen uradnik ni mogel postati, ker je bil preveč črno zapisan kot narodni prenapetež.

In — da je mera polna — bivša njegova zaročenka se je omožila z drugim.... Kakor je torej razvideti, je „Roblje“ pripoved „jednega se onih narodno patrijotskih avtorjev, katere prav zelo čista narodnega navdušenja nasičena mladež

Fran Wilhelms
odvajač čaj
od
Fran Wilhelms
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Zavoj stane
2 kroni av. velj.

Protin,
revmatizem,

tudi zastarel, in
celo v kopeljih
10-15 let brez
vspeha se zdrave-
nim se je povrnilo
popolno in gotovo
zdravje po nekol-
kokratni uporabi
mazila
Zoltanovega
proti revma-
tizmu in pro-
tinu. Stane 1
steklenica 2 K.
Dvorni zalagatelj
lekarnar
B. ZOLTAN,
Budimpeštu.
Nikako skrivno sredstvo. Od zdravstvenih
strokovnjakov priporočeno.

SAUNIG & DEKLEVA
V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici
Prodajalnica
in
edina mehanika
popravljalnica
šivalnih strojev

Brez konkurence! V zalogi se na-
haja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čev-
ljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje
se v dobri od gl. 32 naprej.

V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške**
in **samokrese.**

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmernih cenah. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
S. el.) tiskarno črk na perilo. (P. el.)

24-letni mladenič,
vešč slovenskega, nemškega in
nekaj laškega jezika, želi na-
stopiti v kako prodajalnico ali
večjo trgovino kolonijalnega
blaga.
Ponudbe na upravnishvo „Soče“.

Anton Bortolotti
kamnosek
v Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.
Zaloga
nagrobnihi spominkov vseh slogov
po ugodnih cenah
od 8 do 200 gl.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča
pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
istorskih
vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
irov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerno. Postrežba poštena.

Leto XXIX.
„Il Mercurio Triestino“
je najstarejši in najbolj
akreditovan list Avstro-Ogerske.
Izhaja štirikrat mesečno. Prinaša redno
vsa zrebanja in zastanke, (obligacije že
izžrebane, a ne izplačane). Prinaša vsak teden
kurze glavnih akcij, obligacije in vrednostne
papirje vseh borz, kakor dunajske, tržaške,
Milana in Pariza.
Svojim naročnikom daje nasvete zastoni.
kako najbolje naložiti glavnice; posreduje pri
vporabi javnih listin.
Izvršuje točno vsa naročila, prodajo in
zameno srečk in drugih javnih listin, bodisi
proti gotovini ali v obrokih. Verificira zre-
banje domačih, kakor tudi inozemskih srečk.
Celoletna naročnina znaša za Avstro-
Ogersko gl. 2-40. za inozemstvo gl. 4.

Zaščitna znamka: SIDA.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarnice v Pragi
pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdra-
vilo sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarnice in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič
v Il. Bistrici
priporoča velespoštovanemu občinstvu svoje priznane
izborne
testenine,
kot makarone, fideline in različne
vloge za na juho v različnih
kakovostih.
Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se
ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo
kot najinih v tem času kar jih izdelujejo.
Spoštovana gospodinja! Sežite po teh pristno
domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni s
slastjo zavživajo, ki dosedaj o testeninah še vedeli
niso hoteli. Ker so bolj okusne, tečne in redilne kakor
vsake druge, sva gotova da se morajo vsakemu pri-
ljubiti, kdor jih pokusi.
Dobro se v vseh prodajalnicah jestvin; povsem
zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v za-
vojih po 1/2 kilogr. z najino firmo.
Trgovcem pošiljava cenik zastoni
in franko.

Kuštrin Anton
trgovec
z jedilnim blagom
Gospiska ulica št. 23.
Priporoča svojo zalogo jestvin in
kolonijalij po jako nizkih cenah.
Ima zalogo vsakovrstnega olja, na
vadnega in najfineje vrste „Luka“.
Razpošilja naročeno blago tudi na
deželo po pošti od 5 klg. naprej.
Obljubljuje točno in hitro postrežbo.

Karol Draščik
pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Izšel je ravnokar
Kažipot in koledar po Primorskem
z natančnimi podatki
vseh krajev, uradov, trgovcev, obrtnikov itd. itd.
Vdobja se
v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.
Cena: mehko vezan 80 kr., trdo vezan fl. 1-20

Novoporočenci pozor!
Stejen si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino
pohištva v ulici Vitarini, glavni vhod v gosposki ulici.
Anton Breščak
v Gorici, gosposka ulica 14, blizu lekarnice Gironecolijeve.
V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki
stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno
spalne jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu
odlikovanih črnogojevih delavnic v ulici Ponte
nuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje
izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih
tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.
Sprejema se naročila in izdeluje po izheri
obrisa, najceneje in v najkrajšem času.
Bogača zaloga podob na platno in šipo z
različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake
velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice,
različna obešala, preproge za okna i. t. d. Različne
stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe.
Blazine iz strune, afriške trave, z žlami in platnom
na izbero ter razne tapetarije.
Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskr-
bijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.
Duje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali
mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici
in parobrodih.

V zalogi
ima najelegantnejše
sobe, na katere se
še posebej opo-
zarja!

„GORIŠKA TISKARNA“ A. GABRŠČEK V GORICI
Gospiska ulica št. 9.
(Ustanovljena leta 1893.)
je najmoderneje urejeni tiskarski zavod, kjer se izgotavlja vsako najfineje in elegantno delo v najkrajšem času po jako
kulantnih cenah, kakor:
Brošure v vseh oblikah in jezikih v modernih in trdnih platnicah, diplome za častne občane in druge enake prilike v
najrazličnejših barvah, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, društvene vspejede in vabila na kartonu ali papirju, posetnice najelegantnejše
kakovosti v škaflijah z zavitki, poročila in zaročna naznanila: v veliki izbiri in vseh mogočih oblikah, plesne vspejede, smernice itd. itd
O začetku šolskega leta priporoča slav. šolskim vodstvom, krajnim in
okrajnim šolskim svetom **vse potrebne šolske tiskovine**
v slov., hrv. in ital. jeziku za Goriško in Istro, nadalje za izdelovanje uradnih zavitkov (kuvert) v različnih
oblikah in kakovostih.
Velika zaloga izgotovljenih tiskovin za c. kr. okrajna glavarstva, županstva, sodnije,
notarje, šolske, cerkvene in druge urade.
V naši založbi imamo te-le časopise:
„Soča“, celoletna naročnina stane gl. 6-60, izhaja trikrat na teden. — „Primorac“, celoletna naročnina stane gl. 1-60,
izhaja vsak teden, na štirih straneh. — „Slovanska knjižnica“, doslej je izšlo 93 snopičev najrazličnejše vsebine. Na-
daljno izdajanje začasno vstavljeno. V zalogi so na razpolago se vsi snopiči z malimi izjemami.
„Salonska knjižnica“ za odrasle izhaja v nedoločenih rokih. I. knjiga „O to ženske“, novele in črtice.
Spisal Fr. Govekar, je izšla 1. 1897. Stane s poštnino vred gl. 1-10.
Izšla je ravnokar II. knjiga „Salonske knjižnice“; prinaša žaloigro „Hamlet“, cen. 70 kr. — „Rokovnjači“,
narodna igra v petih dejanjih. Cena 40 kr. — „Sin“, rodbinska drama v štirih dejanjih. Cena 60 kr.
„BEN--HUR“ roman iz časov Kristusovih.
Mehko vezan gl. 1-20, trdo vezan gl. 1-65 s poštnino. Ker je ta knjiga interesantne vsebine je postalo
obče zanimanje tako, da imamo le malo izvodov več v zalogi. Kdor želi še imeti to knjigo, opozarjamo,
da si jo za časa omisli.
„Rusko-slovenski slovar in slovnica“
Sestavil M. M. Hostnik.
Cena mehko vezanemu gl. 1-50, trdo vezanemu gl. 1-80, poštnina 10 kr. več.